

Spis treści

Przedmowa	5
Wojciech Żelaniec , O pojmowaniu godności człowieka	7
Eligiusz Piotrowski , Teologiczne uwarunkowania filozoficznej koncepcji osoby	21
Marek Piechowiak , Tomasa z Akwinu egzystencjalna koncepcja osoby i jej godności. Komentarz do <i>Summy teologii</i> , część I, kwestia 29, artykuł 1	35
Zdzisław Kalita , Leona Battisty Albertiego wizja człowieka i świata.....	49
Marta Kasztelan , Simone de Beauvoir o godności kobiety	75
Tomasz Mróz , Personalistyczna antropologia Wincentego Lutosławskiego	85
Jacek Uglik , Człowiek w społeczeństwie i historii. O poglądach antropologicznych Michała Bakunina.....	107
Joanna Dudek , Marii Ossowskiej ujęcie osoby, osobowości i godności.....	117
Paweł Łącki , Godność człowieka w etyce współczesnej. Przykład Otfrieda Höffego.....	131
Mariusz Wojewoda , Natura ludzka i wolność w ujęciu Roberta Spaemanna	149
Beata Frydryczak , Człowiek jako zbieracz wrażeń: między melancholią a radosną przemianą świata	165
Marcin Sieńko , CZŁOWIEK W LUSTRZE NOWOCZESNEJ TECHNIKI	175
Tomasz Turowski , Niewzruszony obserwator – podmiot decyzji moralnych. Wokół bioetyki Petera Singera.....	183
Peter Kunzmann , „Nic jak tylko ssaki”?.....	191

Marek Piechowiak

Przedmowa

Niniejszy tom zawiera opracowania dotyczące filozoficznej koncepcji godności człowieka. Autorzy mieli za zadanie podjąć problematykę tego, co dla człowieka specyficzne, co decyduje o jego wyjątkowości, co pozytywnie wyróżnia go w sposób, który skłania nas do mówienia o człowieku, że jest kimś, a nie czymś, że jest osobą. I nie chodzi tu wyłącznie o same słowa i nazwy (choć i one – jako wypracowane w kulturze narzędzia „oswajania” świata – nie są bez znaczenia), ale przede wszystkim o refleksję nad człowiekiem jako osobą. Rzeczą drugorzędną jest, czy to, co wyjątkowe, nazwiemy „godnością” czy w inny sposób.

Cele, które przyjęli poszczególni autorzy, nie obejmują wprost próby odpowiedzi na pytanie, czym jest godność. Niemniej jednak, przygotowując teksty do druku, daleki byłem od przekonania, że ich wartość, wyczerpuje się w prezentacji sposobów jej pojmowania. Nie mogłem oprzeć się myśli, że referowane poglądy, mimo dużej różnorodności i znacznych odmienności kontekstów teoretycznych (i nie tylko teoretycznych), w których występują, dotyczą tego samego. Jako redaktor (wraz z Tomaszem Turowskim) tego tomu będę w pełni usatysfakcjonowany, jeśli jego lektura przyczyni się do wyrobienia przekonania, że debata na temat godności nie jest debatą na temat pojęcia czy tworu kulturowego, ale jest debatą o czymś czy – raczej – o kimś; lub do przekonania, że jak dawniej, tak i dziś można i warto zastanawiać się nad sprawami dla człowieka fundamentalnymi, a zastanawiając się nad nimi, można i warto wychodzić poza ujęcia jednostronne, choćby były zaopatrzone w certyfikat zapewniający o tym, że są rezultatem najnowszych zdobyczy nauki.

Opracowania zamieszczone w niniejszym tomie powstały w ramach projektu przygotowanego w Instytucie Filozofii Uniwersytetu Zielonogórskiego.